

Fra København til Kolkata: Handling bag klimadeklarationer

Af Simon Hansen

Det er blevet sagt om resultatet fra FN's klimakonference COP21 i december 2015 i Paris, at "bedømt på hvad det kunne være endt med, var det et mirakel, og bedømt på hvad det skulle være endt med, var det en katastrofe".

Det går for vidt at foreslå, at sidste års historiske klimaaf tale skulle være en katastrofe, men George Monbiot, som er ophavsmanden til ovenstående kommentar, har en pointe i, at der med aftalen fortsat udestår et væsentligt spørgsmål. Aftalen har sat et ambitiøst mål om at begrænse globale temperaturstigninger til maksimalt 1,5 grader, og den har skabt en hidtil uset politisk konsensus om at bekæmpe klimaforandringerne. Men aftalen indeholder få anvisninger på, hvordan målet realiseres, og mangler klare løfter om finansiering. Der er fortsat usikkerhed om, hvordan aftalen i det hele taget implementeres.

Her er der inspiration at hente fra flere end 80 af verdens største og mest innovative byer, som gennem byorganisationen

C40 har fundet en effektiv samarbejdsmodel med fokus på klimahandlinger frem for deklamationer.

I mere end 10 år har såkaldte megabyer som New York, Rio, London, Kolkata og Beijing gennem C40's globale bynetværk inspireret hinanden til at gennemføre initiativer på klimaområdet og udveksle erfaringer om hvordan sådanne initiativer bedst og billigst kan implementeres på gadeplan.

Det har siden 2009, hvor COP15 blev afholdt i København, resulteret i mere end 10.000 CO₂-reducerende klimahandlinger, hvoraf godt en tredjedel har været direkte inspireret af eksempler, som C40-byerne har lært om gennem samarbejde med andre byer.

Og meget tyder på, at dette blot er begyndelsen. C40-byerne står tilsammen for mere end 25 pct. af verdens bruttonationalprodukt og har som kollektiv aktør et betydeligt potentiale for yderligere at reducere den globale CO₂-udledning. En detaljeret analyse af C40-byernes klimahandlinger i perioden mellem 2011 og

Simon Hansen er C40 Director of Regions og en del af organisationens globale ledelse. Han varetager bl.a. ledelsen af C40's 'regions and cities team'. C40 blev grundlagt i 2005 som en organisation for verdens megabyer med fokus på udveksling af 'best practice' - eksempler inden for klimaområdet. Den har 86 byer, som tæller flere end 650 mio. indbyggere og ca. 25 pct. af verdens BNP. C40's medlemsbyer findes i alle regioner i verden. København er medlem af C40 som en af organisationens 16 såkaldte innovationsbyer.

2015 har vist, at der fortsat er potentiale for godt 27.000 nye initiativer på klimaområdet.

Hvis byerne de kommende år gennemfører de ca. 2.300 initiativer, som analysen viser nemmest og hurtigst kan realiseres, er potentialet for yderligere CO₂-reduktioner i C40's byer på niveau med Storbritanniens samlede årlige udledninger.

For hver enkelt af disse initiativer er der typisk behov for virksomheder til at udvikle planerne, levere teknologierne og stå for den praktiske implementering. C40-bysamarbejdet skaber dermed også oplagte muligheder for partnerskaber med den private sektor og for, at førende cleantech-virksomheder kan bidrage til realiseringen af de tusindvis af planlagte klimaløsninger. Gennem C40 kan grønne virksomheder opnå synlighed om deres mest succesfulde projekter, og gode løsninger kan hurtigt og effektivt udbredes gennem C40's globale netværk.

Borgmestre driver samarbejdet

“Som borgmestre møder vi lignende udfordringer og må alle være innovative for at finde løsninger. C40-netværket gør det muligt for os at samarbejde og dele ideer, så vi kan arbejde i fællesskab mod en grønnere og sundere fremtid”

(Anne Hidalgo, borgmester i Paris.)

Vi tænker ofte på byer som konkurrenter om at tiltrække virksomheder, job og talenter. I dagene umiddelbart efter Brexit-afstemningen kunne man i Londons trafik se farverige reklamer fra Berlins bystyre, der inviterede skuffede London-'start up'-virksomheder til at slå sig

ned i den tyske hovedstad. Med fantasirige internationale kampagner og slogans positionerer byer sig i et internationalt felt, hvor det gælder om at gøre sig attraktiv og tiltrække globale investeringer hurtigere og bedre end nabobyerne.

Når det kommer til klimaforandringerne, får billedet af de konkurrerende storbyer flere facetter. Borgmestre står med enslydende og ofte akutte udfordringer med at ruste sig mod et klima i hastig forandring. Verdens storbyer er af historiske årsager ofte anlagt ved havne og floddeltaer og er således sårbare over for stormflod og havvandstigninger.

Godt to tredjedele af C40's byer oplyser, at de allerede i dag må tilpasse sig konsekvenserne af klimaforandringer og efterspørger effektive løsninger til at skabe mere modstandsdygtige byer, når der opstår klimarelaterede kriser. Som udtrykt i citatet af Paris' borgmester Anne Hidalgo er byledere på udkig efter de bedste og mest implementeringsegne idéer og ser kun fordele i at låne fra en kollega, hvis en bestemt løsning har vist sig effektiv og nem at realisere.

Borgmestrene i C40 indgår på den måde i et slags venskabeligt og produktiv konkurrenceforhold, hvor de både søger at etablere deres lederskab på den globale klimaarena gennem implementeringen af opsigtsvækkende og innovative klimaløsninger samt gennem formuleringen af de mest ambitiøse og vidtrækkende klimahandlingsplaner. Det vækker for eksempel international opsigt, at København med målet om at blive CO₂-neutral i 2025 har verdens nok mest ambitiøse klimaplan. På den anden

Når det kommer til klimaforandringerne, får billedet af de konkurrerende storbyer flere facetter. Borgmestre står med enslydende og ofte akutte udfordringer med at ruste sig mod et klima i hastig forandring.

side stiller byerne gerne detaljeret viden om deres klimaløsninger til rådighed for kollegaer gennem C40-netværket og går på strandhugst hos hinanden for at finde og kopiere de bedste idéer.

Et godt eksempel er New York, som de seneste år har åbnet dørene for, at Dansk Industri i partnerskab med Københavns Kommune og en række virksomheder har kunnet etablere en Cleantech-hub på Manhattan, som bl.a. har resulteret i et konkret samarbejde omkring Københavns klimatilpasningsplan.

Den bedste inspiration for en borgmester er fra en anden byleder, der allerede har løst problemet.

Umiddelbart skulle man ikke tro, at New York har en interesse i på den måde at invitere en konkurrerende by og danske virksomheder helt indenfor, men den danske hub giver New York nemmere adgang til vigtig ekspertise, som disse virksomheder repræsenterer. Og så skaber den grobund for, at lokale New York-virksomheder kan indgå i nye samarbejder med danske partnere og skabe nye forretningsmuligheder. Andre byer er inspireret af idéen, og København samarbejder i øjeblikket med bl.a. Washington DC om et tilsvarende partnerskab.

En af årsagerne til at konkurrerende storbyer indgår i et tillidsfuldt og produktivt samarbejde om klimaløsninger ligger i, at C40 er en borgmesterdrevet organisation. Ledelsen i C40 udgøres af en styregruppe, som foruden formanden er på 12 borgmestre, der træffer beslutningerne om organisationens strategiske retning. Frank Jensen er 'vice chair' i C40's styregruppe for København og re-

præsentant for C40's 16 innovationsbyer, som har fået plads i C40-netværket på grund af deres exceptionelle resultater inden for bæredygtig byudvikling. Styregruppen er ledet af skiftende borgmestre – med Paris' borgmester, Anne Hidalgo, som arvtager til posten som C40's formand efter Rios Eduardo Paes.

Byer betaler ikke kontingent for at være medlem af C40, men skal derimod leve op til en række krav, bl.a. omkring aktiv deltagelse og opfyldelse af visse standarder på klimaområdet. C40 finansieres af en række filantropiske organisationer med danske Realdania som en af de tre strategiske bidragsydere.

C40's samarbejdsmodel

Den bedste inspiration for en borgmester er fra en anden byleder, der allerede har løst problemet.

C40's samarbejdsmodel hviler på et stærkt engagement fra byernes borgmestre og ofte udveksles ideer mellem C40-byer, fordi en borgmester eller højstående medarbejder har taget inspiration direkte fra mødet med en kollega. Det er fx tilfældet, når Ho Chi Minh City i Vietnam for at ruste sig mod havvandsstigninger rækker ud til Rotterdam og henter rådgivning fra Rotterdams klimatilpasningsplaner; når Kolkata og Yokohama indleder et samarbejde om at udvikle løsninger inden for affaldshåndteringsområdet, eller når Portland søger hjælp hos Johannesburg til at udvikle grønne obligationer til finansiering af nye klimatiltag.

For at accelerere udvekslingen af best practice-eksempler mellem byer, opererer C40 med en række netværk inden for områder som energi, affald, transport, vand og grøn vækst, hvor tekniske medarbejdere i byerne kan rådgive hinanden.

New Yorks tidligere borgmester Fiorello La Guardia er berømt for at have sagt "there is no Democratic or Republican way of fixing a sewer"

Filosofien bag disse netværk er, at den mest brugbare og effektive rådgivning, man som ansat i en by kan få, er fra en kollega i en anden by, som har været gennem en lignende proces.

Og som nogle illustrative eksempler demonstrerer, kan denne model have stor effekt. Fx er antallet af byer der bruger energibesparende LED-gadebelysning vokset markant i løbet af en kort årrække, fra ca. 50 pct. af C40-byerne i 2011 til 90 pct. i 2013. Og i samme korte årrække findes et lignende eksempel inden for det såkaldte Bus Rapid Transit-system, hvor antallet af byer som har gennemført denne model for kollektiv transport er vokset fra 13 til 29 på kun to år.

C40-modellen hviler på byernes evne til, og prioritering af, at dele deres erfaringer åbent med andre byer. Et højt aktivitetsniveau er afgørende for modellens succes. C40-byerne har aftalt en række minimumsstandarder for deres aktivitetsniveau, så det er meningsfuldt for alle C40-byer at bidrage aktivt til netværket.

C40-byerne forpligter sig endvidere på at udvikle ambitiøse kvantificerbare mål og konkrete planer for at nedbringe CO₂ samt at bruge den samme FN-ankendte metode til at føre regnskab med deres CO₂-niveauer og at rapportere dette til C40-netværket år efter år, så der er gennemsigtighed med, hvorvidt C40-byerne skaber fremskridt på klimaområdet og når deres CO₂-reduktionsmål.

Denne datadrevne strategi muliggør, at C40-byerne kan realisere og synliggøre kollektive fremskridt inden for CO₂-nedbringelse, samtidig med, at C40 oprethol-

der fleksibilitet og undgår meget deskriptive modeller for, hvordan mere end 80 byer med forskellige ressourcer og baggrunde skal agere i forhold til klimaforandringer. Byer kan følge forskellige mål og strategier, men alle skal anvende samme standard til at måle effekten af deres indsats, så der er sammenlignelighed.

Grøn vækst og nye job

Det er fælles for de fleste C40-byer, at de har en praktisk tilgang til klimaforandringer, hvor det gælder om at skabe løsninger, der fungerer i hverdagen for borgerne, og som er gode for økonomien. New Yorks tidligere borgmester Fiorello La Guardia er berømt for at have sagt "there is no Democratic or Republican way of fixing a sewer", og ofte gælder det for C40-byerne, at deres indsatser for et bedre klima udspringer af konkrete hensyn til at skabe grøn vækst og livskvalitet for deres borgere snarere end af ideologi.

Af samme årsag er klimaindsatserne i C40-byerne ofte drevet af ambitionen om at udvikle grønne vækstmodeller, som skaber job samtidig med, at de nedbringer CO₂. Byerne efterspørger i den forbindelse et tæt samarbejde med virksomheder og forskningsinstitutioner, som kan levere de konkrete løsninger og udvikle nye grønne forretningsmuligheder.

Intuitivt skulle man tro, at økonomisk vækst typisk følges med stigende CO₂-udledninger, fordi efterspørgslen på fossile brændsler stiger med den øgede økonomiske aktivitet. Men i regi af 'the Global Commission on the Economy and Climate' er det dokumenteret, at innovative storbyer kan opnå økonomisk

vækst og samtidig nedbringe CO₂-udledninger. Fx har C40-byer som København, Stockholm og Portland alle over de seneste 25 år opnået CO₂-reduktioner på op mod 40 pct. samtidig med, at økonomien er vokset tilsvarende markant.

Målet for byerne er, at de gennem innovative klimaløsninger skaber grobund for eksport af sådanne løsninger til andre byer, og at de med C40-netværkerne som platform kan skabe maksimal synlighed omkring deres mest succesfulde klimainitiativer. Det skaber muligheder for de virksomheder, som har bidraget til at udvikle og implementere løsningerne.

Et stærkt eksempel på denne dynamik er den københavnske klimatilpasningsplan og demonstrationskvarteret i Skt. Kjelds Kvarter på Østerbro, som er blevet studeret af andre C40-byer, og hvor New York dette år har indgået en aftale med det danske rådgivningsfirma Rambøll om udvikling af en lignende strategi til at klimasikre Manhattan.

C40-byerne ser også store muligheder i mere direkte samarbejder med private aktører omkring udviklingen af nye løsninger på klimaområdet. Særligt hvor der er tale om komplicerede problemstillinger, og byerne savner viden omkring hvilke muligheder, der teknisk er tilgængelige på markedet.

Samarbejdet mellem byer og virksomheder kan være kompliceret og indebærer risici for konflikter i forhold til konkurrence- og udbudsregler, og i værste fald er virksomheder i en eventuel senere udbudsproces udelukket fra at kunne deltage i et egentligt projekt. I EU er der efterhånden kommet gode muligheder for forskellige former for dialog inden et udbud, men globalt oplever knapt 15 pct. af C40-byerne udbudsregler som en væsentlig barriere for at gennemfø-

re klimaprojekter i samarbejde med private aktører.

C40 vil med projektet 'City Solutions Platform' adressere denne barriere i et samarbejde med Realdania, den danske cleantech organisation CLEAN samt en række virksomheder herunder Danfoss, Hitachi og RTI.

I projektet kan udvalgte byer med komplekse udfordringer på klimaområdet indgå i et samarbejde med et udvalgt konsortium af internationale og lokale cleantech-virksomheder og forskningsinstitutioner, for i fællesskab at udvikle nye, innovative løsninger på byens udfordringer.

Ideen er, at samarbejdet skal finde sted på et langt tidligere tidspunkt i projektudviklingen. Virksomhederne skal inviteres ind i den fase, hvor byen endnu ikke har defineret hvilke løsninger, der skal bringes i spil for at løse et problem. Og hvor byen efterspørger rådgivning fra de private aktører, som har bedre indblik i de muligheder og begrænsninger, som eksisterende teknologier indebærer.

Projektet er aktuelt i en pilotfase, hvor 4-6 byer vil teste arbejdsformen og ideen sammen med et antal parter fra den private sektor. Slutmålet er, at der gennemføres konkrete projekter i hver af de deltagende C40-byer, og at man hermed demonstrerer styrken i at byer, virksomheder, forskningsinstitutioner og andre parter på et langt tidligere tidspunkt i byernes projektudvikling finder sammen om at udvikle nye løsninger på klimaudfordringerne.

Fra Paris til Mexico City

Paris-aftalen er en historisk aftale, som skaber global konsensus omkring en målsætning om maksimale temperaturstigninger på 1,5 grader celsius over førindu-

 Når C40-byerne mødes i Mexico City i slutningen af 2016 til deres store borgmestertopmøde, som finder sted hvert andet år, er det med en dagsorden om at levere et væsentligt bidrag til at realisere Paris-aftalen og til en klimasikker verden.

strielt niveau. Når C40-byerne mødes i Mexico City i slutningen af 2016 til deres store borgmestertopmøde, som finder sted hvert andet år, er det med en dagsorden om at levere et væsentligt bidrag til at realisere Paris-aftalen og til en klimasikker verden.

Tiden er knap – og den kalder på en hurtig bevægelse fra deklARATIONER til handling. Hvis verden skal realisere Paris-aftalens mål, kræver det, at globale CO₂-udledninger skal have toppet i 2020. Paris aftalen træder først formelt i kraft i 2020, så nogen må gå forrest i kampen for en CO₂-neutral og klimasikker verden.

Byerne har potentialet politisk og økonomisk til at gøre en forskel, men er også kilden til en meget stor del af verdens CO₂-udledninger. Verdens megabyer vokser fortsat, og det er forventningen, at 70 pct. af verdens befolkning vil bo i byer i 2050. C40's research har vist, at alene byernes beslutninger om infrastruktur over de kommende fem år kan opbruge op mod en tredjedel af den CO₂, som verden kan tåle at udlede, førend vi når smertegrænsen.

Men blandt andet i kraft af deres C40-engagement demonstrerer byerne, at de er indstillet på at levere et mar-

kant bidrag til at nedbringe den globale CO₂-udledning, og de har gennem C40 defineret fælles standarder for deres klimaindsatser. Gennem C40 samarbejder de om at accelerere udbredelsen af de mest effektive klimaløsninger på tværs af geografiske og økonomiske skel. Når de konkurrerer på klimaområdet, er det parametre som ren luft, ren energi og livskvalitet, der tæller.

Byerne kan ikke selv levere den teknologi, infrastruktur og knowhow, som skal til for at realisere deres klimaplaner. De arbejder aktivt sammen med private aktører om udviklingen og implementeringen af byløsninger og skaber dermed også mangfoldige forretningsmuligheder og nye markeder for førende cleantech-virksomheder.

Verdens megabyer er med andre ord en del af klimaproblemet – og af løsningen. På mange måder er det her, at slaget om fremtidens klima vindes eller tabes.

Med C40-samarbejdet har verdens største og mest innovative byer taget udfordringen på sig, og handler i fællesskab for, at den urbane verden fremover skal være et grønnere, sundere og frem for alt klimasikkert sted at leve og vokse op.

